

Képernyő

Az állampolgár
toporog és fizet

„Miért nem sikerült itt sem előrelépni?” Kérdezi — talán önmagától és mindnyájunktól Karácsondi Miklós, a „Lesz-e Hollóháza a porcelán Weimarja?” című, szerdán bemutatott egyórás riport-dokumentum szerkesztő-műsorvezetője. A kérdés pedig arra vonatkozik, miért nem sikerült a szánálás gödrének szélén toporogó hollóházi porcelángyárnak „följavulni”. Sem hatalmas összegű bankkölcsön, sem a Szász Endrével való „véletlen találkozás” és a mester hétéves porcelán-körül munkálkodása révén!

Idegesítő ez a kérdés. Mert az bujkál mögötte: mennek az évek, meg velük így vagy úgy az egész világ, mi meg csak toporogunk, és felő, jövőrehetetlenül lemaradunk. Az én szememben a hollóházi gyár csak egyetlen példa persze, de annak eléggé elrettentő. Mert a filmből kiderült: csupa jóindulatú, jó szakértelmű ember dolgozik itt is, mégsem eredményesek. Tudják, hogy termékeik elavultak, uram bocsá, izléstelenek, nem versenyképesek a nemzetközi piacokon.

Szász Endrével, illetve ki tudja hányadik szenvedélyes nyilatkozatával azért lehet rokonszenvenni, mert őt is ez a langyos lébecolás idegesíti. Bármennyire hihetetlenek, már-már tragikomé-

diás felhangúak arra vonatkozó terve-ötletei, hogy szellemi-kulturális központot óhajt varázsolni Hollóházán, kastély-szállodával, üszömedencével, helikopter-összeköttetéssel Pestre, hajnali lovaglásokkal, sárkányrepülésekkel, alkotóházzal, ösbemutatókkal, amelyekre töludlnának a világ unikumra vágyó gazdag sznobjai — szóval, akárhogy is, abban mégis igazá lehet: rosszul szervezett, munkaerőhiányos küzdő és a hitelek ellenére katasztrofálisan tökéletes ez a gyár. (S ilyenként nincs egyedül ebben az országban.) Ebből a helyzetből a Szász-termékek önmagukban képtelenek kimenteni, annál kevésbé, mert nincs (elég nagy és bő) piacuk, azt előbb meg kellene teremteni, ami szintén nem megy magától. És mert még az sem biztos, hogy tömegével kellenek a világnak a Szász-stúdió festett porcelánjai...

Józan ésszel végiggondolva: mégis folytatni kéne ezt a vállalkozást, ha már beleavágtak. Csakhogy ehhez át kellene állni amolyan Szász-tempóra. A film azt sugallta: nem megy ez nekünk... Vajon? Mert akkor ki fizeti vissza azt a sok milliót? Csak nem mi? Akik a porcelánokat (és egyéb, boltokban kapható árukat) méregdrágán kényszerülünk megvenni?

Sulyok Erzsébet

Könyvkiállítás az MTE SZ megyei székházában, az elmúlt év díjnyertes szegedi nyomdatermékeiből. Megnyitó: ma délután 3 órakor. A kiállítást Oláh Miklós, a városi pártbizottság titkára adja át a közönségnek.

Pedagógiai Nyári Egyetem Újszegeden, az MTA Biológiai Központban, július 22-ig.

Keserü Ilona festőművész gyűjteményes kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban, augusztus 20-ig. Nyitva: 10-től 18 óráig.

Tápai Antal szobrász, Varga Máttyás díszlettervező munkáiból kiállítás a SZOTE Dóm téri oktatási épületében, július 31-ig. Nyitva: 10-től 18 óráig.

Makovecz Imre építőművész kiállítása az újszegedi November 7. Művelődési Házban, augusztus 8-ig. Nyitva: hétköznap 10-től 18 óráig, vasárnap 10-től 14 óráig.

Váradai Gábor grafikai kiállítása a Sajtóház klubjában, augusztus 20-ig. Nyitva: szombat és vasárnap kivételével 10-től 19 óráig.

Kiszner József kosárlabdás munkái, valamint a Tápai Házipari Szövetkezet gyékényszövevei a Juhász Gyula Művelődési Központban, július 31-ig. Nyitva: 10-től 18 óráig.

A munka poézise. Képzőművészeti kiállítás Csongrád megye fejlődésének elmúlt 40 esztendőjéről a Fekete-házban. Nyitva: 10-től 18 óráig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai (nyitva: 10-től 18 óráig): Móra-émlékszóba; Hunok, avarok, magyarok; Csongrád megye gyógyszerészetének múltjából; Ember és környezete; Csongrád megyei parasztbútorok és -viseletek; Kólaaj és földgáz; Lucs-képgyűjtemény; Buday György metszetei.

Háromszor fordul
a békehajó

Már szoltunk az idei ifjúsági napok programjairól. Főként az újdonságokról, amelyeket a rendezők első sorban a vendégváros város-aknak szánnak. A játékos sportversenyeken kívül lássuk mit tartogatnak még a hétvégi napok!

A tavalyihoz képest nem csökkent a rendezvények száma. Jóllehet, amikor Szegeden kezdődnek a 19. Ifjúsági Napok, Moszkvában a világ ifjúságát köszöntik a fanfárok. Itthon, Balaton-földváron, a szovjetunióbeli VIT tiszteletére rendezik ugyanebben az időpontban a magyar mini VIT-et. Szegeden július 26-án, pénteken zenés információs másor tájékoztató — a Tisza-parton — délután 2-től.

Az ott elhangzottak alapján is válogathatnak. Ugyanott 5 óráig popzenészek lépnek föl, nem messze a Móra-parkban 6-tól a turkui néptáncgyűjtés másora kezdődik. A múzeum előtt 7 óráig mai dalosok énekelnek. Diszkótáncverseny kezdődik 6-tól a Vigadóban, este 9-től a Várkertben pantomimjáték. Az újszegedi szabadtérin hajnali 2-ig szórakoztatnak Bergendyék show-műsorokkal. Az expressz csoportok jegyet kaptak a Tavázköszöntőre, amely fél 9-kor kezdődik — a Dóm téri bemutató első előadása ez. A belvárosi

Domonkos László

Néptánc félidő

Szép lányok, szép ruhákban — a közönségdíjas bolgár együttesből

Lezárult a tizedik nemzetközi néptáncfesztivál folklórbemutatóinak sora. A három újszegedi estén Vastagh Attila reflektorfényekhez tervezett, elegánsan pasztell díszletében tíz ország táncosai és zenészei „tették élénk” népük kultúrájának válogatott gyöngyszemeit. Pénteken, szombaton és vasárnap egyaránt akadt „csemege” a látványos-vidámságra és közönségnek, még a szíveorúbb szemmel figyelő szakmabelieknek is.

A tapsokból és a szavazatokból ítélve az első estén hazai csoportnak, az Építők Vadrózsák Táncgyűjtésnek produkciója volt nyerő a közönségnél (vasárnap éjszaka a Vigadóban ők vehették át a faragott tükröt, melyet a magyar csoportok világának múltbeli divat-áramlatai hagytak feltűnő

nyomokat Nyugat-Európa népeinek tánc kultúráján, s még a tőlünk északra élő szomszédos népek is. A Magdeburg Táncgyűjtés vasárnap esti bemutatója pregnáns példák szolgált erre. Az ellenkezőjére, hogy tünik, elsősorban történelmi körülmények folytán megőrződhet akár középkori messzeségek népi táncin-cse, arra Bulgáriából érkezett vendégek mutattak bizonyítékokat. Csodálatos tánc-énekek, zenék, a nagyon felkészült, összeszokott együttes előadásában eleven hatást váltottak ki, a szemkápráztatóan gyors, jellegzetes mozgáskombinációk és a színgazdag kosztümök valóban festői látványt nyújtottak. A volgográdi szovjet vendégek stílizált szokásokból és táncokból kötött csokrában erőt, ügyességet, akrobatikus képességeket igénylő szölok kerültek, az attraktív produkciók örült a közönség. Az utolsó estén Bulgária csapata nyerte el a faragott tükröt.

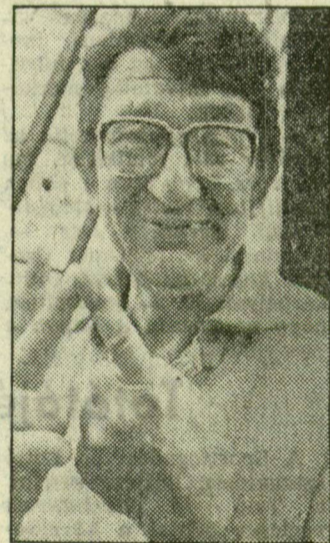
A házigazda szerepköre mindig kényes és nehéz: a Szeged Táncgyűjtés minden szempontból helytállt. A folklórbemutatókat záró — Nagy Albert művészeti vezető és Timár Sándor koreográfiaiából összeállított — műsoruk is, az előadásmod-juk is példászerű volt.

Ma, fesztiválfélidőben, „lazításként” sportvetélkedők lesznek. Holnapról: gálapróbák a dóm színpadon. S. E.

Nyitott paraszttudvar

Vastagh Attila, a szabadtéri játékok műszaki igazgatója, annyi díszletterv technikai kivitelezője, idén először kapott önálló tervezői feladatot — a néptáncfesztivál gáldstjére.

— Huszonnyolc év alatt sokféle beosztásban tevékenykedtem már. Sokszor nemcsak a műszaki kivitelezést bízták rám, hanem előfordult, hogy kisebb-nagyobb szcenikai feladatokat kellett önállóan megoldanom. Bár

Vastagh Attila

nem vagyok díszlettervező, eredeti szakmámtól — gépész üzemmérnök — nem áll távol ez a tevékenység. Amíg egy gépész elsősorban a funkcióra ügyel, a színházban legalább olyan fontos az esztétikum, a látvány is. Ettől szép — és így megízlelve, mondhatom — nehéz is ez a munka.

— Mi okozott fejtörést? — Régóta szívügyem a néptáncfesztivál. Novák Ferenc vezető koreográfus felkérése igazi megtiszteltetés, egy ideig mégis foltolgattam, igent mondjak-e. Nem szerettem volna ugyan, akár csak látványt kelteni, hogy ez a rendezvény kitüntetettebb helyet kapna, hogy nagyobb gondot fordítanak rá, mint a Játékok más előadásaira.

— Az újszegedi folklórestek díszletei — melyeket szintén ön tervezett — finomak, visszafogottak voltak. Hagyták, hogy az egyes népek folklórájának jellegzetességei „beszéljenek”. Milyen lesz a gála színpadképe?

— Egyformán fontosnak tartottam, hogy a koreográfia jól lehessen táncolni, hogy ennek megfelelő legyen az elrendezés, ugyanakkor impozáns látványt is nyújtson. Úgy fogtam fel a Ta-

vaszköszöntőt, hogy a magyar népművészetnek olyan ünnepe, ahol — külföldi — vendégek is részt vesznek. Nyitott paraszttudvar képzeltem, mintha a nézők a házból szemlélnék az ünnepi rítusokat. A népi építészlet egyes elemeit valóságban, más részleteket átgondoltan formáltam színpadi díszletté. Megpróbáltam ötvözni az egyes tájegységek jellegzetességeit. Ez azért sem volt különösebben nehéz, mert a magyar paraszttudvarok nagyjából hasonlóan egymásra. A felső traktusban pincesor húzódik, s ezzel a színpadot magassági irányba toltam.

— Próza kérdés: mennyire élt?

— Közismert, hogy mágnapság az anyagarak, szolgáltatások, energiaköltségek egyre emelkednek. Nekünk is ehhez kell alkalmazkodnunk, még ha ez nagy nehézséget is jelent. Saját belső ízlésünk — no, meg hogy igyekszünk jól végrehajtani feladatunkat — diktálja, ne engedjünk a színvonalból.

— Ezek szerint nem ismétlődhet meg a tavalyi István, a király luxuselőadás?

— A János, a vitéz sem kerül kevesebbe, ha erre gondol, de a tavalyi pazar látványt ennyire nem tudjuk megismételni. Egyébként nem is ez a legdrágább. A szarvassá változott fiak és a Varázsfuvola sem kíméli jobban a pénztárcánkat... Most úgy tűnik, a Varázsfuvolára költünk legtöbbet.

— Hol tartanak a műszaki előkészületek?

— Eddig húsz tonna vasat daraboltunk, 70—80 köbméter fát aprítottunk, jó néhány ezer négyzetméter textilt dolgoztunk fel. Négy és fél méteres szobrokat gyártottunk, lesz szelgép, konfet-tisztorás. Sokszor a biztosítatlant kell biztosítani, a megszervezhetetlent megszervezni. Huszonhatodikán este itt el kell indulnia az előadásnak.

— Eddig húsz tonna vasat daraboltunk, 70—80 köbméter fát aprítottunk, jó néhány ezer négyzetméter textilt dolgoztunk fel. Négy és fél méteres szobrokat gyártottunk, lesz szelgép, konfet-tisztorás. Sokszor a biztosítatlant kell biztosítani, a megszervezhetetlent megszervezni. Huszonhatodikán este itt el kell indulnia az előadásnak.

— Hol tartanak a műszaki előkészületek?

— Eddig húsz tonna vasat daraboltunk, 70—80 köbméter fát aprítottunk, jó néhány ezer négyzetméter textilt dolgoztunk fel. Négy és fél méteres szobrokat gyártottunk, lesz szelgép, konfet-tisztorás. Sokszor a biztosítatlant kell biztosítani, a megszervezhetetlent megszervezni. Huszonhatodikán este itt el kell indulnia az előadásnak.

Varjú Erika